

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 3T/86/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319010836
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šmrhola
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4319010836.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice, samosudcom JUDr. Jánom Šmrholom, v trestnej veci proti obžalovanej X. G. a spol., pre prečin zverenia dieťaťa do moci iného spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 180 odsek 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. v znení zákona č. 1/2014 Z.z. / ďalej len Trestného zákona /, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 17.05.2022, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 285 písmeno b/ Trestného poriadku, sa obžalovaní:

1. X. G., narodená XX.XX.XXXX v J. G., okres L., trvale bytom V. XXX, okres V.
2. I. G., narodený XX.XX.XXXX v H., P. republika, trvale bytom V. XXX, okres V.
3. F.. M. E., narodená XX.XX.XXXX v N., okres N., trvale bytom H. XXX/XX, N.
4. F.. Z. E., narodený XX.XX.XXXX v N., okres N., trvale bytom H. XXX/XX, N.,

o s l o b o d z u j ú

spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice sp. zn. 1Pv 364/17 zo dňa 18.07.2019, na tom skutkovom základe, že

- pred budovou NsP X., ktorá sa nachádza na ul. SNP v LD., v doposiaľ nestotožnenom čase dňa 17.6.2014, po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v rozpore so všeobecnými záväznými právnymi predpismi v zmysle § 101 až 103 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších platných predpisov a v zmysle § 33 až 43 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov, na základe dokumentov a to súhlasu rodičov so zverením dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti, súhlasu rodičov s osvojením dieťaťa a povereniu na dočasnú osobnú starostlivosť iných osôb o dieťa, podpísaných X. G. a I. G., na ktorých podpisy boli

2

3T 86/19

úradne overené dňa 14.6.2014 na Matričnom úrade v obci G. a v týchto starostlivosťou o svoje maloleté dieťa poverujú a súhlasia s predosvojiteľskou starostlivosťou a následným osvojením ich maloletého dieťaťa manželmi F.. M. E. a F.. Z. E., pričom I. G. so súhlasom X. G. fyzicky odovzdal ich novonarodenú maloletú dcéru M. G. narodenú XX.X.XXXX za účelom priamej adopcie do starostlivosti manželskému páru M. E. a Z. E., ktorí si maloletú prevzali a odišli s ňou do miesta ich trvalého bydliska v N.,

- právne kvalifikovaný ako prečin zverenia dieťaťa do moci iného spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 180 odsek 1 Trestného zákona,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ť o v o d n e n i e :

Na základe obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry v Leviciach vykonal súd na hlavnom pojednávaní dokazovanie výsluchom obžalovaných, výsluchom svedkov, prečítaním správ, charakteristík, odpisu z registra trestov a ďalšieho na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu a po jeho vyhodnotení v zmysle § 2 odsek 12 Trestného poriadku, dospel ku skutkovým a právnym záverom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Obžalovaná X. G. na hlavnom pojednávaní uviedla, že mal. M. dali do náhradnej starostlivosti rodine E., nakoľko sa báli, že sociálka im zoberie všetky deti ako sa to už stalo v minulosti. Z.. K. jej potvrdila, že na Slovensku je možná priama adopcia, vybavila všetky dokumenty, ktoré podpísala. Po odovzdaní maloletej, keď už vedeli, že to nebolo správne, prestali sa radiť s Z.. K. a začali sa radiť s úradom práce.

Obžalovaný I. G. na hlavnom pojednávaní uviedol, že po dohode s manželkou sa rozhodli dať mal. M. na adopciu. Riadili sa pokynmi Z.. K. a pracovníčky sociálneho úradu ich neupozornili, že konajú protiprávne, povedali, že konali v rozpore s normami, že je to neštandardné.

Obžalovaná F.. M. E. na hlavnom pojednávaní uviedla, že v roku 2012 podali s manželom žiadosť o zaradenie do zoznamu žiadateľov o adopciu. Po príprave boli zaradení do zoznamu. Na jar 2014 po odvysielaní reportáže v televízii JOJ sa nakontakovali na Z.. K.. Hneď po narodení mal. M. riešili podpis dokladu a podanie na Okresný súd v Humennom so žiadosťou o predosvojiteľskú starostlivosť, pričom pani doktorka im tvrdila, že priama adopcia je možná podľa zákona o rodine. Po troch týždňoch prišla k nim domov pracovníčka z ÚPSVR Snina, ktorá ich upozornila, že žiadosť nie je v poriadku podľa interných noriem. Poradila im, aby podali predbežné opatrenie na náhradnú osobnú starostlivosť na súd a stiahli návrh na predosvojiteľskú starostlivosť. Ďalej potvrdila, že mala vedomosť o tom, že mal. M. nebola zapísaná do zoznamu detí vhodných na osvojenie. Vo všetkom dôverovala Z.. K., ktorá jej povedala, že je to tak možné.

3

3T 86/19

V súčasnosti majú mal. M. zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti. Ohľadom poskytnutia nejakej protihodnoty za priamu adopciu sa nikdy nerozprávali, vôbec to neriešili.

Obžalovaný F.. Z. E. na hlavnom pojednávaní uviedol, že po vzhliadnutí relácie na TV JOJ sa obrátili na advokátku, ktorá zariadila všetky potrebné veci, písomnosti. Veril svojej advokátke, dôveroval jej, pričom povedala, že je to podľa zákona o rodine. Tomuto veril dovedy, pokým neprišli z úradu práce a pýtal sa ich hneď, čo majú robiť. Ďalej uviedol, že v čase odovzdania mal. M., keď bola dovezená z pôrodnice k nim domov, nebol prítomný, nakoľko bol v zahraničí.

Svedkyňa K.. D. H. na hlavnom pojednávaní uviedla, že pracuje na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce a s rodinou G. pracovala od r. 2009. Dňa 25.06.2014, keď navštívila rodinu G., tak jej oznámila X. G., že porodila dcéru M., ktorú dala jedným manželom zo N. do starostlivosti. Povedali jej, že to nie je v súlade s právnymi predpismi SR, bol jej vysvetlený celý proces sprostredkovania náhradnej starostlivosti a dieťa musí byť zapísané v zozname detí vhodných na osvojenie. Mal. M. sa nachádzala v rodine E. do 27.08.2014, kedy bola umiestnená do detského domova v Nitre do 22.10.2014. Rodina G. dňa 06.12.2014 sa odsťahoval do obce Hniezdne a následne spisovú dokumentáciu odstúpila do Starej Ľubovne. S priamou adopciou sa nikdy nestretla.

Svedkyňa H. G. na hlavnom pojednávaní uviedla, že spoznala rodinu G., ktorí sa chceli vzdať dieťaťa a mala záujem o dieťa, nakoľko s mužom ho nemohli mať zo zdravotných dôvodov. Neskôr ju navštívila

pani H., ktorá jej vysvetlila, že takáto adopcia zo zákona nie je možná. S rodinou G. prestala komunikovať ešte pred narodením maloletej.

Svedkyňa S.. Y. O. na hlavnom pojednávaní uviedla, že o prípade sa dozvedela, až keď súd ustanovil úrad za kolízneho opatrovníka v konaní o predosvojiteľskú starostlivosť. Po oboznámení sa s priebehom ako sa dostala mal. M. do starostlivosti rodine E., upozornila všetkých, že tento postup nie je legálny. Manželia E. absolvovali prípravu, aby mohli byť zapísaní do zoznamu žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť a boli poučení o všetkých formách starostlivosti, ktoré zákon pripúšťa. Maloletá M. nebola zapísaná do zoznamu detí vhodných na osvojenie. Za svojej 35 ročnej praxe nepozná prípad priamej adopcie, pričom ich právna zástupkyňa im odobrila daný postup.

Svedkyňa F. V. na hlavnom pojednávaní uviedla, že v roku 2014 overila podpisy manželov G. na troch listinách, ktoré si skontrolovala podľa ich občianskeho preukazu.

Svedkyňa doc. Z.. X. G. K. K.. na hlavnom pojednávaní uviedla, že najprv bola oslovená redaktorkou JOJ ohľadom priameho osvojenia. Venuje sa rodinnému právu, píše komentáre k zákonu o rodine a vyjadrila sa tak, že v zmysle zákona o rodine, že to je nielen možné, ale je to dokonca žiadúce. Podľa nej to zákon podporuje, je to v zmysle procesných predpisov a hmotné právo sa tomu nevenovalo. Z uvedeného dôvodu to výslovne v zákone o rodine nie je. Bola právnu zástupkyňou E., pričom sociálka mala snahu nabúrať systém priameho osvojenia. Je pevne presvedčená, že neexistuje právny

4

3T 86/19

predpis, ktorý by bránil priamej adopcii. Keď sa narodila maloletá, povedala manželom E., že si dieťa môžu odniesť. Hneď dala na súd návrh na osvojenie, teda tam nebolo žiadna lehota a nechceli ničो skrývať. Konali všetko v zmysle zákona a na základe jej odporúčaní.

Svedkyňa K.. F. L. na hlavnom pojednávaní uviedla, že dňa 09.07.2014 ju oslovila obžalovaná M. E. za účelom odbornej pomoci, nakoľko v tom čase bola sociálnou pracovníčkou. Navštívili spoločne ÚPSVR Snina, požiadali ich o stanovisko, čo treba robiť, následne aj ÚPSVR Zlaté Moravce. Z úradov nedostali jasné stanovisko, vyjadrili sa, že ide o postup síce neštandardný, ale nezakladá žiadne sankcie. Nikto nebol úplne istý procesom osvojenia mal. M.. S.. M. bola stále v starostlivosti rodičov, ktorí sa o ňu nevedeli, nemohli postarať a v tejto chvíli sa o ňu starali E.. To znamená, že dieťa sa dostalo do nejakého právneho vákuu, teda legislatíva má fugu. Na súde boli podané dva návrhy a to predbežné opatrenie na zverejnenie do predadopčnej starostlivosti a návrh na náhradnú osobnú starostlivosť. Oba návrhy boli zamietnuté. Rodina G. bola zľaknutá, báli sa, keď bude mať ďalšie dieťa, že jej deti zoberú, nakoľko sa o nich nevie postarať. V súčasnosti sa mal. M. nachádza v náhradnej osobnej starostlivosti v rodine E. a má kontakt so svojou biologickou rodinou.

Z prečítanej výpovede svedkyne S.. O. A., rod. K. z prípravného konania postupom podľa § 263 odsek 3 písmeno a/ Trestného poriadku vyplýva, že pozná rodinu G. a v tom čase pracovala ako redaktorka pre televíziu JOJ. V máji 2014 urobila tri reportáže ohľadom témy na priamu adopciu ako aj s odborníčkou na rodinné právo Z.. K.. Po odvysielaní reportáže ju požiadala X. G., aby jej dala kontakt na Z.. K.. Neskôr sa dozvedela, že sa X. G. narodilo dieťa a dala ho na adopciu niekde na východné Slovensko.

Na hlavnom pojednávaní sa súd oboznámil s nasledovnými listinnými dôkazmi:

Zo súhlasu rodičov so zverením dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti zo dňa 14.06.2014 vyplýva, že rodina G. dala súhlas na zverenie maloletej M., nar. XX.XX.XXXX do predosvojiteľskej starostlivosti manželom E..

Z rozhodnutia ÚPSVR Prešov č. Po1/SPO/2013/462-4,5 zo dňa 20.02.2013 vyplýva, že F.. M. E. a F.. Z. E. boli zapísaní do zoznamu žiadateľov o osvojenie dňom 20.02.2013.

Z lekárskej správy pediatricko - neonatologického oddelenia zo dňa 27.06.2014 vyplýva, že mal. M. G. sa narodila XX.XX.XXXX a dňa 17.06.2014 bola odovzdaná spolu s prepúšťacou správou zákonnému zástupcovi I. G..

Z úradných záznamov ÚPSVR Nitra, pracovisko Zlaté Moravce zo dňa 06.08.2014 vyplýva, že K.. D. H. riešila s rodičmi G. ďalšiu starostlivosť a výchovu ich maloletej dcéry M..

5

3T 86/19

Z uznesenia Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P 203/2014 zo dňa 11.07.2014 vyplýva, že súd návrh na vydanie predbežného opatrenia o zverení M. G. do náhradnej osobnej starostlivosti manželom E., zamietol.

Z návrhu na zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti zo dňa 17.06.2014 vyplýva, že ho vypracovala Z.. G. K., K..

Zo správy ÚPSVR Humenné, pracovisko Snina zo dňa 09.07.2014 vyplýva, že manželia E. ako aj rodičia maloletej M. postupovali neobvyklým spôsobom, keď išlo k zvereniu dieťaťa do moci iného na účel adopcie.

Z interného záznamu ÚPSVR Prešov zo dňa 08.08.2014 vyplýva, že postup manželov E. vo veci prijatia mal. dieťaťa bol neštandardný a nie je predmetom stanoveného postupu Internej normy č. 040/2011 zo dňa 13.09.2011.

Z uznesenia Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P 249/2014 zo dňa 13.08.2014 vyplýva, že súd predbežne nariaďuje umiestnenie a pobyt mal. M. v Detskom domove v Nitre.

Z uznesenia Okresného súdu Humenného sp. zn. 19P 249/2014 zo dňa 27.08.2014 vyplýva, že súd návrh E. na zmenu predbežného opatrenia zamietla.

Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoP 14/2014 zo dňa 08.10.2014 vyplýva, že zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na predbežné umiestnenie a pobyt mal. M. do detského domova v Nitre zamietla.

Z dohody o príprave na náhradnú rodinnú starostlivosť zo dňa 19.12.2012 vyplýva, že manželia E. mali záujem stať sa osvojiteľmi.

Zo správy obce Hniezdne vyplýva, rodičia maloletých detí G. na verejnosti je bezproblémové a maloleté deti sa snažia vychovávať k poslušnosti.

Z potvrdenia Rímskokatolíckej cirkvi Snina zo dňa 02.07.2014 vyplýva, že mal. M. prijala krst dňa 02.07.2014.

Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoP 31/2014 zo dňa 16.12.2014 vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 19P 184/2014 zo dňa 20.08.2014 potvrdil.

Z rozsudku Okresného súdu Humenné č. 19P 184/2014 zo dňa 20.08.2014 vyplýva, že návrh manželov E. o zverenie do predosvojiteľskej starostlivosti zamietol.

Z uznesenia Okresného súdu Humenné č. 19P 226/2016 zo dňa 12.10.2017 vyplýva, že súd zveril mal. M. G. do náhradnej osobnej starostlivosti F.. M. E..

6

3T 86/19

Z odporu prokurátora proti trestnému rozkazu Okresného súdu Levica sp. zn. 3T 86/2019 zo dňa 23.09.2019 vyplýva, že bol podaný do výroku o treste uloženom všetkým obvineným.

Z odporu všetkých obvinených proti trestnému rozkazu Okresného súdu Levice sp. zn. 3T 86/2019 zo dňa 23.09.2019 vyplýva, že sa necítia byť vinnými zo spáchania predmetného skutku.

Z rodného listu mal. M. vyplýva, že má priezvisko E..

Z rozhodnutia Okresného úradu Humenné č. OU-HE-OVVS-2020/009435 zo dňa 12.08.2020 vyplýva, že úrad povolil zmenu priezviska mal. M. G. na E..

Z uznesenia Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P 419/2017 zo dňa 05.04.2018 vyplýva, že mal. M. sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov F.. M. E. a F.. Z. E..

Podľa § 270 odsek 2 Trestného poriadku, sa súd oboznámil s prehratým obrazovo zvukovým záznamom a to CD týkajúceho sa reportáže TV JOJ, ohľadom priamej adopcie.

Obžalovaná X. G. z miesta bydliska je hodnotená kladne, komisiou na úseku riešenia sťažností a priestupkov nebola prejednaná. Z výpisu evidencie priestupkov vyplýva, že má evidovaný 1 priestupok a to podľa § 17 odsek 1 písmeno f/ zák. č. 395/2019 Z.z. Doposiaľ bola 1-krát súdne trestaná, a to trestným rozkazom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 5T 91/2006 zo dňa 19.10.2006, právoplatným dňa 06.11.2006, ktorým bola uznaná vinnou z trestného činu úverového podvodu podľa § 250a odsek 1 Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov, do 06.05.2008. Na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený.

Obžalovaný I. G. z miesta bydliska je hodnotený kladne, komisiou na úseku riešenia sťažností a priestupkov nebol prejednaný. Z výpisu z evidencie priestupkov vyplýva, že má evidovaných 3 priestupky a to za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Doposiaľ bol 1-krát súdne trestaný, a to trestným rozkazom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 6T 50/2005 zo dňa 11.02.2005, právoplatným dňa 02.03.2005, ktorým bol uznaný vinným z trestného činu podvodu podľa § 250 odsek 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiace s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov, do 02.03.2006. Na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený.

Obžalovaná F.. M. E. z miesta trvalého bydliska je pozitívne hodnotená, komisiou verejného poriadku nebola prerokovaná. Z výpisu evidencie priestupkov vyplýva, že má evidované 3 priestupky a to proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Doposiaľ nebola súdne trestaná.

7

3T 86/19

Obžalovaný F.. Z. E. z miesta trvalého bydliska je pozitívne hodnotený, komisiou verejného poriadku nebol prerokovaný. Z výpisu z evidencie priestupkov vyplýva, že má evidované 4 priestupky a to proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Doposiaľ bol raz súdne trestaný, a to rozhodnutím Okresného súdu Michalovce pod sp. zn. 5T 465/1996 zo dňa 01.04.1996, ktorým bol uznaný vinným z trestného činu výtržníctva podľa § 202 odsek 1 Trestného zákona a iné a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiace s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní do 13.04.1997. Na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený.

Okresný súd Levice v predmetnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie všetkými dostupnými a vykonateľnými dôkazmi tak, aby bol náležite zistený skutkový stav v danej trestnej veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie súdu.

Zhodnotiac dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní v súlade s § 2 odsek 12 Trestného poriadku / podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne, bez ohľadu na to ktorá z procesných strán dôkazy zabezpečila, či navrhla vykonať /, súd aj so zreteľom na všetky platné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, dospel k záveru, že nebolo jednoznačne, teda bez rozumných /i logických/ pochybností dokázané, že

skutok, pre ktorý sú obžalovaní X. G., I. G., F. M. E. a F. Z. E. stíhaní, je trestným činom / prečinom / zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 odsek 1 Trestného zákona. Preto súd podľa § 285 písmeno b/ Trestného poriadku obžalovaných spod obžaloby oslobodil.

Vo všeobecnosti najskôr treba uviesť, že trestné konanie je konaním „ultima ratio“ a má sa použiť až vtedy, keď zlyhajú občianskoprávne, resp. obchodnoprávne prostriedky. Na protiprávne konanie je potrebné reagovať prostriedkami trestného práva až v krajnom prípade. Trestnoprávnu represiu je potrebné chápať ako ultima ratio, - pokiaľ zároveň nie sú splnené predpoklady trestnoprávnej zodpovednosti - nemôže a nesmie slúžiť k uspokojeniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy. Právny poriadok, hoci vnútorne diferencovaný, tvorí jednotu a ako s takým je treba s ním zaobchádzať pri aplikácii jednotlivých ustanovení a inštitútov; preto pokiaľ ide o naplnenie objektívnych znakov trestného činu, pri premietnutí princípu trestnoprávnej represie ako posledného prostriedku - „ultima ratio“ - nemôže byť ignorovaná civilnoprávna stránka veci. Trestné právo v zásade nemôže slúžiť ako prostriedok nahrádzajúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných vzťahov, kde závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby strážil svoje práva, ktorým má súdna moc poskytovať ochranu. Je neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana prevažne celospoločenských hodnôt, nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére. V právnom štáte je totiž neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, pokiaľ nie sú popri tom splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, resp. pokiaľ nie sú tieto predpoklady celkom nespochybniteľne zistené.

Obžalovaní - manželia E. mali záujem osvojiť si maloleté dieťa, absolvovali potrebnú prípravu a po splnení všetkých zákonom stanovených podmienok boli zapísaní

8

3T 86/19

dňom 20.02.2013 do zoznamu žiadateľov o osvojenie, resp. pestúnsku starostlivosť. Počas prípravy boli zamestnancami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, poučení o jedinej zákonom upravenej forme osvojenia. Túto skutočnosť potvrdili samotní obžalovaní ako aj vypočutí svedkovia. Vzhľadom na pomerne dlhú čakaciu dobu, kým príslušné úrady oslovia osoby zapísané do zoznamu, za účelom sprostredkovania kontaktu s maloletým dieťaťom, sa manželia E. začali zaujímať aj o tzv. priamu formu adopcie, kedy dochádza k tzv. dohode medzi biologickými rodičmi maloletého dieťaťa a osobami zaujímavými sa o jeho osvojenie o tom, že dôjde k jeho osvojeniu. Impulzom bola reportáž odvysielaná v televízii JOJ, kde anonymným spôsobom vystúpila obžalovaná X. G., ktorá v tom čase čakala svoje ďalšie dieťa a mala záujem o jeho osvojenie manželským párom, ktorý by poznala, v opačnom prípade by bolo maloleté dieťa pravdepodobne umiestnené do ústavnej starostlivosti z dôvodu nevhodného sociálneho zázemia. Uviedla, že chce, aby jej dieťa vyrastalo v rodine, ktorú pozná, o ktorej si bude istá, že mu nebude nijakým spôsobom ubližované a dôjde k zachovaniu väzieb so súrodencami. Manželia E. za tým účelom oslovili renomovanú odborníčku na rodinného právo doc. Z.. X. G. K., K., autorku komentára k zákonu o rodine, ktorá im tzv. priamu formu adopcie odobrila a usmernila ich, čo majú robiť.

Dňa 13.06.2014 sa narodila rodičom - obžalovaným X. G. a I. G. mal. dcéra M., ktorí sa rozhodli dať ju na osvojenie.

Priamy súhlas na osvojenie udelili predbežne aj písomne dňa 14.06.2014 pred Matričným úradom Obce Bátovce. Zároveň udelili aj priamy písomný súhlas so zverením mal. M. do predosvojiteľskej starostlivosti konkrétnym budúcim osvojiteľom - obžalovaným F. M. E. a F. Z. E.. Dňa 17.06.2014 mal. dieťa bolo v skutočnosti odovzdané rodičom - obžalovaným E.. Uvedený postup obžalovaných v I. až IV. rade bol neštandardný a nebol v súlade s právnymi normami SR.

Protiprávnosť ich konania nastala až od 17.06.2014, kedy sa maloletá M. G. bez akéhokoľvek právneho titulu (ktorým tzv. adopčná dohoda podľa platného právneho poriadku SR nie je) nachádzala v starostlivosti manželov E. za účelom jej osvojenia.

Manželia E. boli následne zamestnancami príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny usmernení, že tento postup nebol správny, pričom bezodkladne začali podnikať kroky smerujúce k zosúladieniu faktického stavu so stavom právnym / návrh na vydanie neodkladného opatrenia a pod., kde ich v časti

zastupovala aj doc. Z. X. G. K., K. / a zároveň aj oslovili o odbornú pomoc sociálnu pracovníčku, svedkyňu K. F. L..

Adopciu /osvojenie / podrobne upravujú dva hlavné zákony a to zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Súčasný platný právny poriadok nemá takú úpravu osvojenia, na základe ktorej by rodičia mohli bez účasti príslušného štátneho orgánu samy odovzdať dieťa inej osobe za účelom adopcie na základe dohody vo vzťahu k určitým osvojiteľom s možnosťou vychovávať ho tak, že má biologických a právnych rodičov. Teda išlo by o rozpor s princípmi osvojenia vyplývajúcich zo znenia Zákona o rodine.

Platný zákon o rodine a slovenský právny poriadok nepozná dohodu o adopcii medzi budúcimi osvojiteľmi a rodičmi a neumožňuje takúto priamu adopciu v záujme ochrany maloletých detí pred možným zneužívaním a obchodovaním s nimi.

V priebehu celého konania nebola jednoznačne preukázaná subjektívna stránka predmetného trestného činu - a to z pohľadu vedomostnej ako aj vôľovej zložky.

Na zložke vedomostnej a vôľovej sú v Trestnom zákone vybudované dve formy zavinenia (úmyselné a nedbanlivostné), pričom rozlíšenie medzi nimi sa robí prostredníctvom vôľovej zložky. Úmyselné zavinenie obsahuje vždy vedľa vedomostnej zložky aj zložku vôľovú. Zložka vedomostná, respektíve vôľová, nemusí vždy zodpovedať objektívnej realite, nakoľko predstava páchatel'a sa nemusí vždy úplne prekrývať s následkom jeho konania.

Znaky subjektívnej stránky trestného činu sú rovnako ako aj ostatné znaky skutkovej podstaty predmetom dokazovania v trestnom konaní, avšak na rozdiel od ostatných znakov skutkovej podstaty (napríklad objektívnej stránky), je možné o nich viesť dokazovanie spravidla len dôkazmi nepriamymi, t.j. zisťovaním vonkajších okolností, z ktorých je možné usudzovať zavinenie alebo motív páchatel'a a z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom.

O úmyselné zavinenie ide vtedy, ak páchatel' chcel spôsobiť svojim konaním skutočnosti, ktoré je možné podradiť pod znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo si tieto skutočnosti predstavoval aspoň ako možné. Do úmyselného zavinenia teda spadajú dva rozdielne prípady úmyslu a to úmysel priamy a úmysel nepriamy, nakoľko vôľové konanie páchatel'a môže byť zamerané na to, čo priamo páchatel' sleduje, ale aj na to, čo síce možno označiť za právne významný následok, avšak z pohľadu páchatel'a za následok vedľajší. O priamy úmysel ide vtedy ak si páchatel' následok predstavil (aspoň ako pravdepodobný) a chcel ho spôsobiť. Vôľová zložka vyjadruje trestnoprávne kladný vzťah, t. j. zameranosť páchatel'a k zamýšľanému následku svojho konania. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak si páchatel' predstavil následok ako možný a schválil ho pre prípad, že by nastal. Vôľová zložka tu má podobu menej intenzívneho uzrozenia s následkom ako je to v prípade priameho úmyslu. Na existenciu takéhoto uzrozenia možno usudzovať predovšetkým z faktu, že páchatel' nepočítal so žiadnou konkrétnou a relevantnou skutočnosťou, ktorá by vzniku možného následku jeho konania zabránila. Pre úmyselné zavinenie je bez významu, či následok bol cieľom konania páchatel'a alebo len prostriedkom k uskutočneniu iných cieľov.

Tento podrobný „exkurz“ do teórie bol potrebný z hľadiska vyhodnotenia preukázania či nepreukázania konania obžalovaných z hľadiska úmyslu konať v rozpore s ustanoveniami zákona o rodine.

Súd skúmajúc okolnosti a spôsob spáchania prečinu obžalovaných, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku obžalovaných, dospel k záveru, že jeho závažnosť je nepatrná.

Obžalovaní F. M. E. a Ing. Z. E. na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov sp. zn. Po1/SPO/2013/462-4,5 zo dňa 20.02.2013 boli zapísaní do zoznamu žiadateľov o osvojenie, resp. pestúnsku starostlivosť dňom 20.02.2013

a bola im uložená povinnosť oznámiť všetky rozhodujúce skutočnosti na sprostredkovanie nadviazania osobného vzťahu s dieťaťom a na sprostredkovanie osvojenia alebo pestúnskej starostlivosti. Pri zápise do zoznamu osvojiteľov boli obžalovaní poučení, ako majú postupovať pri osvojení, neriadili sa týmto odporúčaním.

Rovnako obžalovaní X. si neuvedomovali následky písomného súhlasu k zvereniu mal. M. do predosvojiteľskej starostlivosti a k osvojeniu mal. M., keď ju odovzdali obžalovaným F.. M. E. a F.. Z. E. a poverili ich dočasnou osobnou starostlivosťou o mal. M..

S.. M. nebola zapísaná do prehľadu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť a ktorý vedie určený orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Obžalovaní F.. M. E. a F.. Z. E. podali dňa 04.07.2014 na Okresný súd Humenné návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadali, aby mal. M. bola zverená do ich náhradnej osobnej starostlivosti / vec bola vedená pod sp.zn. 19P 203/2014/.

Obžalovaní X. G., I. G., F.. M. E. a F.. Z. E. po porade s renomovanou právničkou a odborníčkou na rodinné právo mali za to, že forma tzv. priamej adopcie je plne v súlade so zákonom.

Svedkyňa doc. Z.. X. G. K., K.. vo svojom výsluchu potvrdila, že zákon o rodine takéto konanie povoľuje. To znamená, že čo nie je zákonom zakázané, je dovolené. Súd by skúmal, že či adopcia je v záujme maloletého dieťaťa a to by bolo hlavné. Dôležité je, aby pri podpísaní súhlasu o osvojení mamička konkrétne napísala, že dieťa chce dať na osvojenie priamo konkrétnym osobám.

Skutok spáchaný za týchto okolností, ako i účinné odstránenie následkov zo strany obžalovaných potom, ako boli na protiprávnosť svojho konania upozornení, vyhodnotiac i mieru zavinenia, dospel súd k záveru, že v danom prípade, hodnotiac i osobu obžalovaných, je možné použiť ustanovenie § 10 odsek 2 Trestného zákona a skutok, ktorý inak napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 odsek 1 Trestného zákona, posúdiť ako skutok, ktorý nie je trestným činom.

Tzv. materiálny korektív vyjadrujúci materiálnu stránku spáchaného trestného činu, či materiálnu protiprávnosť činu vychádzal z toho, že pre trestnosť určitého činu nestačilo len naplnenie formálnych znakov určitej skutkovej podstaty, ale bolo nutné, aby čin dosahoval aj vyšší stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť, teda aby bol vyšší ako nepatrný.

Princíp ultima ratio pôsobí v trestnom práve v celej jeho šírke, t. j. neobmedzuje sa len na tzv. materiálnu protiprávnosť určitého konania, teda na jeho závažnosť, ale využíva sa aj v prípadoch, ak sú naplnené všetky znaky objektívnej stránky trestného činu, avšak pochybnosti sú o subjektívnej stránke konania obžalovaného v tom smere, že páchatel konal v presvedčení, že koná v súlade s právom.

Obžalovaní konali v presvedčení, že tzv. priama forma adopcie je zákonná a opodstatnená. Konaním obžalovaných nedošlo k vážnemu ohrozeniu záujmu maloletej M. na riadnom výkone starostlivosti a riadnom zaobchádzaní. V súčasnosti sa maloletá nachádza v spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov E., ktorí majú aj naďalej záujem starať sa o ňu a vychovávať ju, má ich priezvisko, pričom väzby s pôvodnou rodinou a súrodencami ostali zachované.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd obžalovaných podľa § 285 písmeno b/ Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Levice zo dňa 18.07.2019 č. 1Pv 364/17 pre tam uvedený skutok, právne posúdený ako prečin zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 odsek 1 Trestného zákona, pretože skutok nie je trestným činom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Levice k sp. zn. 3T 86/2019.

O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Nitre.

Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Poškodený môže podať odvolanie pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom

smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, ktorej časti rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy.

Právo podať odvolanie nemajú tí účastníci konania, ktorí sa svojho práva vopred výslovne vzdali.